

EXPUNERE DE MOTIVE

Dezvoltarea durabilă a agriculturii și silviculturii pe baza principiilor asigurării eficienței și calității producției se poate face numai prin aplicarea de tehnologii moderne pe terenuri care au condiții optime de folosință și de pe care au fost ameliorați factorii perturbatori ai stării solului (secetă, exces de umiditate, inundații, eroziune, alunecări de teren, sărăturare și poluare). Toate aceste obiective se pot realiza prin dezvoltarea sectorului îmbunătățirilor funciare ca sector de importanță națională și vital, în perspectiva aderării țării noastre la Uniunea Europeană. Pe lângă aportul la producția agricolă amenajările de îmbunătățiri funciare contribuie la siguranța obiectivelor sociale și economice, a vieții oamenilor și animalelor, reconstrucția ecologică și protecția mediului.

În condițiile geografice, orografice și climatice ale României, studiile și cercetările de specialitate au fundamentat potențialul de amenajare cu lucrări de irigații pe 5,5 - 6,5 milioane ha., lucrări de desecare și drenaj pe 5,5 - 6,0 milioane ha., lucrări de combatere a eroziunii solului pe 6,7 - 7,4 milioane ha. și lucrări de apărare împotriva inundațiilor pe 1,3 milioane ha. În prezent în România există amenajări de irigații pe terenuri în suprafață de 3,2 milioane ha., amenajări de desecare și drenaj pentru 3,2 milioane ha., lucrări de combatere a eroziunii solului pentru 2,2 milioane ha. și lucrări de apărare împotriva inundațiilor pentru 1,0 milioane ha.

Administrarea eficientă și durabilă a acestor lucrări necesită realizarea unui program de reabilitare a amenajărilor de îmbunătățiri funciare existente și executare de noi amenajări în condițiile transferului administrării acestora de la stat către proprietarii de teren, ceea ce reclamă un cadru legislativ nou.

Actualmente domeniul îmbunătățirilor funciare este reglementat de Legea nr. 84/1996 a îmbunătățirilor funciare și regulamentul ei de aplicare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 611/1997, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23 / 2000 privind reorganizarea Regiei Autonome a Îmbunătățirilor Funciare prin înființarea Societății Naționale „Îmbunătățiri Funciare” – S.A. aprobată cu modificări prin Legea nr. 440/2001 și alte acte normative emise în executarea legii.

Potrivit legislației în vigoare răspunderea în domeniu revine statului prin Ministerul Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului și Societatea Națională „Îmbunătățiri Funciare” – S.A. Schimbarea structurii de proprietate asupra terenurilor prin efectul legilor de reconstituire sau constituire a dreptului de proprietate privată, a impus necesitatea implicării proprietarilor de teren în activitățile specifice sectorului îmbunătățirilor funciare. Prin Legea îmbunătățirilor funciare s-a dat dreptul de constituire a asociațiilor de îmbunătățiri funciare. Ulterior, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 147/1999 privind asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 573/2001 s-a creat cadrul de înființare și organizare a asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații.

Noua reglementare legală își propune ca obiective adaptarea legislației specifice din domeniul îmbunătățirilor funciare la reglementările Uniunii Europene, crearea unui cadru adecvat de participare a proprietarilor de teren la adoptarea deciziilor în sector, participarea statului la activitățile din domeniu prin Agenția Națională a Îmbunătățirilor Funciare, reorganizarea Societății Naționale „Îmbunătățiri Funciare” – S.A. în vederea pregătirii procesului de privatizare a acesteia, asigurarea transparenței acordării subvențiilor de la bugetul de stat, satisfacerea cererii de furnizare a apei pentru irigații către proprietarii sau utilizatorii de teren prin încheierea de contracte și reglementarea prestării altor servicii de îmbunătățiri funciare, preluarea de proprietarul sau utilizatorii de teren a răspunderii pentru exploatarea, întreținerea și reparațiile amenajărilor de îmbunătățiri funciare situate pe terenurile deținute de aceștia.

Prin proiectul Legii îmbunătățirilor funciare administrarea, exploatarea, întreținerea și reparațiile amenajărilor de îmbunătățiri funciare cade în principal în responsabilitatea proprietarilor de teren, statul intervenind pentru amenajările declarate de utilitate publică.

În vederea asumării de către proprietarii de teren a răspunderii pentru administrarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare, aceștia pot înființa și participa la organizarea și funcționarea organizațiilor de îmbunătățiri funciare și a federațiilor de organizații de îmbunătățiri funciare, persoane juridice de utilitate publică fără scop patrimonial, care pot prelua în administrare sau proprietate începând de la o amenajare interioară de irigații deservită de o singură stație de pompare de punere sub presiune, până la o întreagă amenajare de îmbunătățiri funciare organizată în sistem complex.

Spre deosebire de reglementarea actuală, proiectul de lege conține prevederi exprese privind calitatea de membru, procedura de înființare, organizarea și funcționarea organizațiilor de îmbunătățiri funciare, precum și a federațiilor care coordonează organizațiile membre și prestează servicii către acestea.

Proiectul de lege conține prevederi clare privind delimitarea proprietății și folosinței infrastructurii de îmbunătățiri funciare aflate atât în proprietatea sau administrarea actualelor asociații ale utilizatorilor de apă pentru irigații, cât și în administrarea viitoare a Agenției Naționale a Îmbunătățirilor Funciare, și a altor agenți economici și instituții publice. Se reglementează modalitatea de transmitere a acesteia în proprietatea organizațiilor de îmbunătățiri funciare sau în administrarea federațiilor acestor organizații, precum și regimul concesiunii acestei infrastructuri.

Pentru soluționarea contradicției între regimul juridic de societate comercială producătoare de profit al Societății Naționale „Îmbunătățiri Funciare” – S.A. și atribuțiile sale de natura interesului public național, proiectul de lege propune înființarea Agenției Naționale a Îmbunătățirilor Funciare ca regie autonomă de interes național. Agenția va exercita atribuțiile conferite de lege prin unitatea sa centrală și prin direcții regionale și sucursale la nivel de amenajare.

Legea prevede ca anual, la propunerea Ministerului, Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului, Guvernul României să stabilească amenajările de îmbunătățiri funciare de utilitate publică care se finanțează de la bugetul de stat. Amenajările de îmbunătățiri funciare nedeclarate de utilitate publică se vor conserva sau disponibiliza în condițiile precizate în proiectul de lege.

Finanțarea Agenției Naționale a Îmbunătățirilor Funciare se va face din tarifele percepute de aceasta de la beneficiarii serviciilor de îmbunătățiri funciare prestate de agenție și din subvenții de la bugetul de stat.

Patrimoniul Agenției Naționale a Îmbunătățirilor Funciare se va constitui prin preluarea unei părți a activului patrimonial al Societății Naționale „Îmbunătățiri Funciare” – S.A. ca urmare a reorganizării acestei societăți.

Agenția Națională a Îmbunătățirilor Funciare va fi condusă de un consiliu de administrație și un director general numiți prin ordin al ministrului. Salariații agenției se vor prelua prin transfer de la Societatea Națională „Îmbunătățiri Funciare” – S.A..

Reglementarea prestării serviciilor de îmbunătățiri funciare are regimuri diferite pentru furnizarea apei pentru irigații și pentru alte servicii de îmbunătățiri funciare.

Pentru serviciile de furnizare a apei pentru irigații, organizațiile utilizatorilor de apă pentru irigații vor plăti costul furnizării apei pe terenul lor. Pentru o perioadă limitată de timp atât organizațiile utilizatorilor de apă pentru irigații cât și celelalte persoane fizice și juridice care nu sunt membri ai unei organizații de îmbunătățiri funciare vor continua să primească subvenții de la bugetul de stat pentru acoperirea unei părți a acestui cost.

Mecanismul de alocare și acordare a subvențiilor în sectorul îmbunătățirilor funciare a fost revizuit, proiectul de lege conținând reglementări specifice privind subvențiile pentru irigații și subvențiile pentru alte activități de îmbunătățiri funciare decât irigațiile.

Proiectul de lege propune ca Ministerul Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului să fie autoritatea administrației publice centrale care să asigure coordonarea și reglementarea activității în sectorul îmbunătățirilor funciare.

Proiectul de lege reglementează reorganizarea Societății Naționale „Îmbunătățiri Funciare” – S.A. și modalitățile practice de punere în aplicare a planului global de reorganizare a acestei societăți naționale.

Pentru realizarea obiectivelor legii propuse este necesară modificarea actelor normative privind administrarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare și mecanismul de acordare a subvențiilor în acest sector. Prin acest act normativ se abrogă Legea nr. 84/1996 a îmbunătățirilor funciare și anumite prevederi referitoare la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații și Societatea Națională „Îmbunătățiri Funciare” – S.A..

În pregătirea proiectului de lege, au fost elaborate studii privind legislația existentă în domeniul îmbunătățirilor funciare și domenii conexe, noile mecanisme de acordare a subvențiilor, planul global de reorganizare a Societății Naționale „Îmbunătățiri Funciare” – S.A. și principiile organizării și funcționării Agenției Naționale a Îmbunătățirilor Funciare. Pe parcursul elaborării legii au fost consultați specialiști din domeniu, organizații neguvernamentale și instituții publice implicate, precum și reprezentanți ai proprietarilor de teren beneficiari ai amenajărilor și lucrărilor de îmbunătățiri funciare și publicul.

Prezentul proiect de lege este în concordanță cu practica legislativă a statelor membre ale Uniunii Europene și cu unele acte normative ale acesteia printre care: Directiva Parlamentului și Consiliului Europei 2000/60/CEE privind stabilirea unui

cadru de acțiune comunitar în domeniul politicii apei, Îndrumările Comunitare 2000/C28/02 pentru ajutorul de stat în sectorul agricol, Directiva Consiliului Europei nr. 92/50/CEE privind coordonarea procedurilor pentru acordarea contractelor de servicii publice, Rezoluția nr. 1972/19 a Comitetului Miniștrilor Europei privind Carta europeană a solurilor și Convenția privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a fluviului Dunărea, semnată la Sofia la 29 iulie 1994 și ratificată de Parlamentul României prin Legea nr. 14/1995.

Față de cele prezentate, a fost întocmit proiectul de lege alăturat pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

